

Reintegrarea pașnică a regiunii transnistrene. Peisaj la linia de start a aderării la UE

MATERIALUL ESTE ELABORAT ÎN CONTEXTEL PROIECTULUI „CAMPANIA DE INFORMARE PRIVIND OBIECTIVELE POLITICILOR DE SECURITATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA” IMPLEMENTAT DE PLATFORMA PENTRU INIȚIATIVE DE SECURITATE ȘI APĂRARE (PISA) ȘI SUSTINUT DE CENTRUL DE LA GENEVA PENTRU GUVERNAREA SECTORULUI DE SECURITATE (DCAF), ÎN CADRUL PROIECTULUI „CONSOLIDAREA GUVERNĂRII SECTORULUI DE SECURITATE ÎN MOLDOVA”, FINANȚAT DE SUEEDIA.

Odată cu declanșarea invaziei ruse din Ucraina, reglementarea transnistreană a devenit un subiect de interes sporit de pe agenda de preocupări pentru securitatea regională. Lipsa unei soluții politice în conflictul transnistrean s-a constituit într-o sursă constantă de îngrijorare. Pe măsură ce Republica Moldova a făcut pași constanți în procesul de integrare europeană, în discuție s-a invocat tot mai des o formulă de sincronizare a acestui proces cu cel de reintegrare. Cât timp a oscilat între Est și Vest, politicile de reintegrare au cunoscut și ele în Moldova perioade mai active sau mai pasive. Atenția internațională de care se bucură acum situația din regiune deschide o fereastră de oportunități.

De-a lungul celor 32 de ani de reglementare, între cele două maluri ale Nistrului s-au format discrepanțe imense, atât din punctul de vedere al accesului la servicii medicale, cât și a accesului la educație, servicii sociale etc. Formatul „5+2” nu este funcțional, predictibilitatea procesului de reglementare rămâne incert, iar spațiul de comunicare cu privire la soluționarea conflictului este invadat de propagandă și amenințări hibride. Într-un context în care nu doar condițiile geopolitice, ci și obiectivele în raport cu Republica Moldova și conflictul transnistrean s-au schimbat, mai actuală ca niciodată a devenit nevoia apropierei celor două maluri ale Nistrului. Cum trebuie să înceapă? Întâi de toate, cu o informare cuprinzătoare a cetățenilor regiunii asupra beneficiilor reintegrării, singura care poate construi și consolida pacea în regiune. Dezinformarea, practică pe larg de liderii mișcării secesioniste, a cunoscut noi accente odată cu declanșarea crizei geopolitice. Cu atât mai importantă a devenit comunicarea. Aceasta trebuie să urmărească informarea din prima sursă a cetățenilor regiunii referitor la modul în care reintegrarea sau soluționarea conflictului va schimba societatea.

Îngrădirea libertății de circulație, înrolarea forțată în structurile ilegale de forță ale regiunii, violarea libertăților individuale, a siguranței personale, a libertății de exprimare, de gândire și de conștiință - sunt doar câteva din cele mai grave încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenilor regiunii atestate de rapoartele Avocatului Poporului. Imposibilitatea autorităților constituționale de a interveni pe teritoriul necontrolat e un impediment serios pentru asigurarea respectării acestor drepturi și libertăți. Din 1992 și până în prezent, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat 51 de violări grave. Pe toate spețele respective Federația Rusă și-a atras condamnări în instanța internațională. În 5 cazuri, alături de Rusia, și Moldova a fost găsită responsabilă de violarea drepturilor cetățenilor, iar acest lucru arată o dată în plus că e nevoie de măsuri proactive pentru documentarea, prevenirea, investigarea și sensibilizarea societății asupra necesității formulării unui răspuns.

Orice proces de reintegrare implică costuri, eforturi umane, strategii și instrumente de comunicare. În pofida existenței unui număr enorm de studii despre conflictul transnistrean, chestiunea costurilor suportate de către părțile în conflict, precum și despre beneficiile reciproce ca urmare a reglementării relațiilor economice și a conflictului în general, sunt deocamdată puțin studiate. Chiar dacă subiectul privind reintegrarea țării nu este popular în sondajele de opinie publică, evaluarea necesităților, pregătirea unui dialog civilizată orientat spre oameni, dezvoltarea integrată economică, socială și a drepturilor omului - sunt elemente esențiale pentru o soluție pașnică de reglementare a diferendului transnistrean. În aceste condiții, o politică consecventă trebuie să fie implementată într-un mediu de comunicare bazat pe încredere și un cadru bazat pe rezultate.

Dorești să afli mai multe despre procesul de reintegrare a țării în mod pașnic din perspectiva securității umane și a Agendei Femeile, Pacea și Securitatea?

Vezi opinia integrală: bit.ly/3RCxLb9